

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvzemši nedelje in praznike. — Inserati do 30 petit à Din 2.—, do 100 vrst Din 2.50, večji inserati petit vrsta Din 4.—. Popust po dogovoru. Inseratni davek posebej. »Slovenski Narod« velja letno v Jugoslaviji Din 144.—, za inozemstvo Din 330.—. Rokopisi se ne vračajo. — Naše telefonske številke so: 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.

ZAUPNICA TARDIEU-JEVI VLADI

Po burni debati je bila pozno snoči izrečena v francoskem parlamentu zaupnica novi vladi Tardieua s 53 glasovi večine

Pariz, 6. marca. Včeraj se je nova francoska vlada predstavila parlamentu ter podala svojo izjavo. Seja parlamenta je trajala pozno v noč in je bila nenavadno viharna. Poslanci že več let ne pomnijo tako burnih prizorov v zbornici in tako ogorčene borbe opozicije proti vladajočemu režimu, kakor se je pokazala snoči. V zbornici je bil tak nemir, da je moral predsednik sejo ponovno prekiniti.

Deklaracija vlade ni nikogar preseñetila. Omejuje se le na aktualnejše probleme državne politike, omenja finančno reformo, izvedbo socialnega zavarovanja, najetje kolonialnega posojila ter zakon o amnestiji. Glede na zmanjšano politično poudarja deklaracija

potrebo nadaljevanja politike miru. Tardieu je končno izjavil, da vztraja vlada na sprejetju proračuna, kakor ga je predložila finančna komisija.

Govorniki opozicije so ostro napadli vlado, tako zaradi njene sestave same kakor zaradi nezadostnega programa. Radikalni socialisti so napovedali vladi najstrožjo opozicijo.

Pred prehodom k glasovanju je povzel besedo ministrski predsednik Tardieu, ki je izrazil svoje zadovoljstvo nad tem, da je opaziti kljub razbijanju in gmenju opozicije pomirjenje duhov. Braneč sestavo vlade je med drugim naglašal, da so radikalni doslej vedno glasovali z vladno večino. Le v letih 1924 do 1926 je podpirala sociali-

ste, kar je dokaz, da radikalna stranka nima nobene enotne linije. Republikanski režim je elastičen in omogoča premostitve vseh težkoč, na katerih bi se strmoglavil vsak drugi režim. Socialistična doktrina je tako močna, da ovira vsako vlado, ki jo socialisti sami podpirajo. Vlada nima povoda, da bi se pokoravala manjšini, ker odločajo v republiki volitve in parlament. Vlada je voljna in odločna, da izvede svoj program do konca.

Ob ogromni napetosti se je vršilo glasovanje, pri katerem je bila vlada s 316 glasovi proti 263, torej z 53 glasovi večine izražena zaupnica. Seja je bila takoj nato ob pol 1. zjutraj zaključena.

Katastrofa v južni Franciji

Poplave v južni Franciji so zavzele katastrofalen obseg — Nad milijardo frankov škode — Na stotine ljudi utonilo, ogromno hiš porušeni

Pariz, 6. marca. Po vesteh, ki prihajajo iz južne in zapadne Francije, je zavzela katastrofa poplav tak obseg, kakršnega v Franciji doslej še ne pomnijo. Število človeških žrtev se je tekom včerajšnjega dne

zvišalo na 600.

a še vedno prihajajo poročila o novih človeških žrtvah. Samo v vasi Moissac je utonilo nad 200 ljudi. V Montaubanu so potegnili iz vode doslej 100 trupel, še vedno pa pogrešajo okrog 200 ljudi. V Montaubanskem okrožju je utonilo skupno 400 ljudi in

porušilo 1500 hiš.

Samo v Moissacu je porušeni 500 hiš. Od naselbine Rennes so ostale samo razvaline.

Poplave so se razširile sedaj tudi že na Bordeaux, kjer neprestano dežuje. Reka Garon je na mnogih krajih prestopila bregove in poplavila okolico. Na stotine hiš je pod vodo.

Poginilo je mnogo živine

in voda odnaša razno travmaje, ki pričča, da je opustošenih na stotine naselbin. Ves promet je ustavljen.

V poplavljeni pokrajini je vlada poslala pomožne oddelke vojaštva, ki imajo nalogo, da pomagajo nesrečnemu prebivalstvu pri reševanju imetja in da skrbijo za prehrano beguncev. Organizirani so bili

posebni pomožni vlaki.

s katerimi dovažajo živež in prevažajo begunce, ki jim je poplava uničila vse imetje. Urejena so posebna šotorna taborišča za begunce, kjer jim vojaštvo kuha hrano. Izkazalo pa se je, da je podpora v znesku 100 milijonov, ki jo je določila vlada za prvo pomoč poplavlencem, mnogo premajhna.

Škodo, ki jo je povzročila poplava že doslej, cenijo

nad 1 milijardo frankov.

Uničene niso samo cele vasi, marveč je porušeni tudi neštevilni mostovi, razdrte skoraj vse ceste in železnice v poplavljenih pokrajinah in uničeni vsi posevki. Polja so zasuta z naplavinami, tako da jih letos sploh ne bo mogoče obdelati. V nekaterih krajih, kjer je prišla poplava preko noči, je poginila vsa živina. Vse zaloge živil so uničene. Med prizadetimi prebivalstvom vlada

panika in obup.

Vlada si na vse načine prizadeva, da omili bedo in najde sredstva za obnovo opustošenih pokrajin. Ker pa deževje traja dalje in je tudi reka Tam, ki je včeraj že začela upadati, znova narasla za en meter, obstaja nevarnost, da bodo zavzele poplave še večji obseg.

Pariz, 6. marca. Snoči so vode pri Tarnu in Bourgu narasle za meter. Zrušilo se je več hiš. Ubilih je bilo več oseb. Ker je nastalo lepo vreme, upajo, da se bo naraščanje povodnji ustavilo. Utonilo je 14 oseb, 22 oseb pa je že dva dni odrezanih od ostalega sveta in se nahaja na strelah. Nekaj ljudi so rešili gasilci iz Tautousainsa. Vas je skoraj popolnoma razdejana. Prav tako je obupen položaj v Hameauju de Moulis, kjer so rešili včeraj 64 oseb gotove smrti. Rešenci iz Sainteraffina in Nohica so skoraj vsi oboleli, ker so bili 48 ur v vodi. Položaj v Moissacu je slejkoprej zelo resen in se ne ve, kaj se tam godi. Včeraj popoldne so letela nad poplavljenim ozemljem letala, da ugotovijo položaj. V okraju Villemur vode še vedno naraščajo.

Finančni položaj Rumunije

Izjave finančnega ministra Madgearuja o Besarabiji in akciji proti finančni konsolidaciji države

Bukarešta, 6. marca. AA. Na snočni seji parlamenta je minister financ Madgearu ostro napadel zločinsko akcijo, ki obstoja v razširjanju lažljivih vesti o Besarabiji. Vlada je ugotovila, da širijo take vesti politiki onih strank, ki jih je prebivalstvo obsodilo pri zadnjih volitvah. Sedaj so ti ljudje začeli akcijo proti finančnim razmeram v državi. Z vsemi silami skušajo izpodkopati ugled domačih denarnih zavodov v inozemstvu. O tej akciji ima vlada že dokaj dokazov v rokah in zbira nove, da bi mogla krivce prijeti z vso ostroostjo zakonov. Madgearu je z za-

dovoljstvom opozoril na zadnje poročilo rumunske Narodne banke, ki ugotavlja, da so zadnje dni neodgovorni elementi skušali prirediti naval na domače zavode, da pa je Narodna banka smatrala za svojo dolžnost solidarizirati s prizadetimi zavodi in preprečiti zločinske načrte proti državi in njemu finančnemu položaju. Govornik je zaključil svoj govor s tem, da je pripravljen predložiti parlamentu nove zakone proti takim krivcem, ako bi dosedanja zakoni ne nudili dovolj ostrih kazni.

Carinska konferenca

Zeneva, 6. marca. AA. Druga komisija na mednarodni carinski konferenci je končala snočni razpravo o projektu za bodoča gospodarska in carinska pogajanja, ki so ga izdelale skupno avstrijska, belgijska, luksemburška in holandska delegacija. Italijanski delegat De Michelis se je izjavil za to, da se ta projekt izroči v nadaljnje postopanje gospodarskemu odboru, dočim so drugi delegati kazali večje razumevanje za predloge, ki so se nahajali v tem projektu. Ožji odbor bo izdelal poročilo o tem vprašanju.

Ultimat Ghandija

Pariz, 6. marca. AA. Ghandi je izročil ultimatum, v katerem izjavlja, da hoče vendarle še enkrat apelirati na podkralja v Indiji, preden bo otvoril akcijo o civilni neposlušnosti. Ghandi smatra angleško gospodarstvo za nesrečo in prokletstvo, proglašajo pa istočasno, da ne goji nikakoli predsvkov napram Angležem kot taktik. Nada v uspeh konference med angleškimi in indijskimi zastopniki je ničevna. Rešitev je mogoča samo z izvršitvijo sklepov nacionalnega kongresa.

Imenovanja

Beograd, 6. marca. »Službene Novine« objavljajo ukaz, s katerim sta imenovana za upravnika Narodnega muzeja v Ljubljani v kat. I./3 dr. Josip Mal, za pomočnika državne biblioteke v Ljubljani pa dr. Josip Puntar.

Novi zakoni

Beograd, 6. marca. Današnje »Službene Novine« objavljajo zakon o zdravstvenih občinah, zakon v bolnicah, pravilnik za izvrševanje zakona za zaščito avtorskega prava, pravilnik za ustanovitev strokovnega sveta v avtorskih zadevah in poslovnik glavnega sanitetnega sveta kraljevine Jugoslavije.

Vlom v zemunsko gospodarsko društvo

Beograd, 6. marca. AA. Neznani vlomniki so udrli v prostore gospodarskega društva v Zemunu in odnesli blagajno v nadi, da bodo našli v njej večje denarne zneske. Blagajno so vzeli s seboj na nek prostor izven mesta in jo tamkaj razbili. Zaenkrat še ni znano, kolikšne vsote denarja so bile v blagajni. Policija je uvedla strogo preiskavo.

Namestnik ministra pravde

Beograd, 6. marca. AA. Ni. Vel. kralj je na predlog predsednika ministrskega sveta in ministra notranjih zadev imenoval za namestnika ministra pravde dr. Srškeca, dokler bo le ta v inozemstvu, ministra brez portfelja Nikolo Uzumovića.

Kriza albanske vlade

Tirana, 6. marca. Predsednik zbornice Vangeli je dobil mandat za sestavo nove vlade

Novo zasedanje čl. parlamenta

Praga, 6. marca. Jesensko zasedanje češkoslovaškega parlamenta je bilo z odlokom predsednika republike zaključeno s 5. marcem, z 11. marcem pa bo otvorjeno redno pomladansko zasedanje.

Podaljšanje rok za pridobitev italijanskega državljanstva

Beograd, 6. marca. M. Kraljevski list »Ukrine Noticie«, večerna izdaja tržaškega »Piccola«, objavlja iz Rima vest, po kateri je rok določen z zakonom od 10. junija 1929, na podlagi katerega more reški prelekt podeželi s svojim dekretom italijansko državljanstvo tujcem, ki bivajo na Reki neprestano najmanj pet let, podaljšano do 31. decembra tega leta.

Identiteta Vernerja ugotovljena

Vzroki umora dozdevnega Vernerja v Parizu še niso pojasnjeni

Pariz, 6. marca. Pariška policija se še vedno bavi z zagonetnim umorom domnevnega jugoslovenskega novinarja Vernerja, ki je bil umorjen pred tremi dnevi v hotelu »Pri zlatem metulju«. Pri preiskavi so našli v njegovi sobi dva listka, izmed katerih se je eden glasil na ime Josipa Vernerja, novinarja iz Zagreba, drugi pa na ime Ismaila Alikalifića iz Sarajeva. Pri njem so našli tudi razne komunistične dokumente iz katerih je razvidno, da je

pobegnil iz Zagreba na Dunaj, odkoder je odšel v Berlin, kjer se je sestel z neko elegantno damo. Iz Berlina dalje je izginila za njim vsaka sled. Nadaljnje poizvedbe pa so dognale, da je njegovo pravo ime Ilija Šumanovac, rojen 1. 1901 v Trnjanu pri Brodu ob Savi. Ugotovljeno je, da je bil 1. 1926 zaradi komunizma obsojen na dve leti ječe. Kdo ga je umoril in zakaj je bil umorjen, pa je še vedno zavito v temo.

Silen požar na berlinskem kolodvoru

Na glavnem berlinskem tovornem kolodvoru je povzročil velik požar ogromno škodo

Berlin, 6. marca. Par minut po polnoči je nastal na glavnem tovornem kolodvoru v Berlinu nevaren požar, ki bi lahko povzročil nedogledno katastrofo. Ogenj se je najprej pojavil v skladišču lesa ter se je z bliskovito naglico razširil na skladišče bencina in na sosedne delavske barake tako, da je bil ves kompleks v izmeri 2500 kvadratnih metrov v enem samem morju plamena. Alarmirani gasilci so si sprva zaman prizadevali, da bi ogenj lokalizirali. V skladišču bencina so nastale eksplozije

in ogenj se je širil vedno bolj. Šele proti jutru, ko so podrli več barak in izolirali sosedna poslopja, je začel požar pojmajati, tako da so ga mogli tekom dopoldneva docela pogasiti. Skladišče lesa, bencina in pet delavskih barak je pogorelo do tal. Škoda se ceni na tri četrtilijona mark. Kako je ogenj nastal, še ni pojasnjeno. Domnevajo pa, da je bil podtaknjen. Pri gasilni akciji se je ponesrečilo 8 gasilcev, ki so dobili težje opekline.

Strašna nesreča v italijanskem kinu

Med predstavo je nastal v projekcijski celici požar, čegar žrtve so postale štiri osebe

Chieti, 5. marca. V mestnem filmskem gledališču v Chietiju je nastal požar v operaterjevi celici, ko so predvajali neki propagandni film. Med prisotnimi 300 posetniki je nastala zaradi tega silna panika, vendar pa so mogli brez večjih nezdov zapustiti dvorano. Med tem se je odigravala v projekcijski celici strašna tragedija. V njej so se nahajale štiri osebe, ki so bile izpostavljene grozni usodi v svojem majhnem prostoru, zepetnem od zunaj. Iz filma so živignili ve-

liki plameni, ki so objeli vse štiri. Mehanik je skočil skozi okno 7 m globoko na cesto, ostale tri osebe, neki pomožni delavec in dva mehaničarja prijatelja, pa so postale žrtve plamenov. Ko so približki ljudje na pomoč, je ogenj v betonirani celici že ponehal. Dve osebi, ki sta ostali v celici, sta bili tako opečeni, da ju ni bilo mogoče več spoznati ter sta bili že mrtvi. Trečjo so prepeljali s težkimi opeklinami v bolnišnico, dočim se operater bori s smrtjo.

Iz Italije

Rim, 6. marca. AA. Pod predsedstvom predsednika vlade je bila sedma seja komisije za vrhovno obrambo. Na seji so razpravljali o važnih vprašanjih dnevnega reda. Danes bo imel senat sejo, ki bo posvečena spominu pravkar preminulega ministra Bianchiija. Uradni list objavlja zakon o ustanovitvi prostovoljne milice za zračno obrambo.

Nezgodita italijanskih letalcev

Rim, 6. marca. AA. Italijanska letalca Colombiano in Maliverni, ki sta skušala doseči iz Rima Captown s turističnim letalom, sta morala pristati v bližini Addisabebe. Pri pristanku se jima je letalo popolnoma razbilo.

Pristopajte k Vodnikovim družbi

Lepši zobje
SARGOV

KALODONT

7. III. 1850

T. G. Masaryk

7. III. 1930

Ljubljana, 6. marca.

Tatiček Masaryk, prvi prezident češkoslovaške republike, simbol borbe za svobodo bratskega naroda, politik, državnik in mislec velikega formata, izpolni jutri 80. leto svojega plodnega življenja. Dolga borba v življenju človeka, tem daljša v življenju moza, ki je vodil cel narod skozi najburnejšo in najtežjo dobo njegove zgodovine. Menda ni samo golo naključje zaneslo mladega Masaryka v šolo h ključavnici čaru. Usoda, ki je tako modro usmerjala njegovo pot v življenje, je morala za vedeti, da bo dobro zanj, še bolj pa za druge, če se nauči piliti. In moral je biti v dobri šoli, kajti okrove robstva na rokah svojega naroda je prepilil tako temeljito, da so ga občudovali celo kovači, ki so jih bili skovali.

Pred 80 leti so položili rojenice dvornemu kočijažu in njegovim družici, dobri češki materi, v zibelko sinčka, ki je dobil pri krstu ime Tomo. Dobre rojenice so mu zapele uspavanko, skrbna mati ga je zabilala in prvi sen je legel na nedolžne oči novega človeka. In ko se je ljubeče materino srce zasanjalo v prvo noč komaj začetege stnčkovega življenja, so zaškripala vrata in v izbo je stopila Parka. Stisnila se je v kot in nad mirno spěchim detetom je šel mimo matere njen samogovor:

»Spavaj, dete! Dolga je moja nit, daleč segajo njeni konci. Kraljem sem jo predla pred teboj in bila je vsa s srebrm in zlatom pretkana, ne kakor tvoja. Od zibelke do prestola in od prestola do groba sem predla nit kraljem, prestrigla sem jo in strohnela je. Tvoja pa ne strohni, ker ni prepletena s srebrm in zlatom. Tudi ti boš kraljeval, tudi ti boš sedel na prestolu s krono na glavi in žezlom v roki, pa ne boš kralj. Tvoja krona bo misel v mo-gočnem poletu, tvoje žezlo v delu za sočloveka prečute noči, tvoj prestol ljubezen in hvaležnost legijonov mladih sinov in hčera češke zemlje, ki jim boš vzor in vodnik. Predla bom tvojo nit, mnogo solza in krvi preteče, predno jo spredem do konca, kri bo namakala mater zemljo in človeške kosti jo oplode, da požene iz nje krepko drevo lepše bodočnosti. Orkan bo besnel nad tvojim čolnom, a ti boš stal krepko pri krmlu in kljuboval valovom do varnega pristana. Dolga bo tvoja nit in predno jo prestrizem, boš videl bogate sadove setve svoje krone in svojega žezla. Nobena kaplja krvi ne bo prelila zaman, nobena solza gorja in bridkosti ne kane iz očesa, da ne bi priklicala iz tal solza radosti in sreče.

Glej, moje oko gleda iz neskončnosti v večnost. Dolgo nit ti predem, a prekratka se bo zdelala njim, ki jih popelješ s krepko roko izurjenega krmarja iz robstva v svobodo. Že vidim v duhu milijone rok, kako se željno prozijo kvišku, že slišim mogočen zbor, prosee v en glas: Ne prestrizaj te niti, preveč je nam prilasa k srcu, varno smo se je oprijemali, bila je nam zvezda vodnica v najtežjih časih! In uslišana bo prošnja, predla bom tvojo nit do skrajnih meja človeškega življenja...»

Masarykovo curriculum vitae

V arhivu bivšega avstrijskega prosvetnega ministrstva je našel znani Masarykov biograf dr. Jaromir Doležal zelo dragocene podatke, katere je bil priložil mladi doktorand filozofije Tomo Masaryk svoji prošnji za doktorat. Ta »curriculum vitae« je iz l. 1875, pisan je bil neposredno brez koncepta, nekatere besede so prečrtane, med besedilom se pozna cela kapla črnila, toda dr. Doležal smatra to listino za najvažnejši biografski dokument prezidenta Masaryka. V tem dokumentu je ves Masarykov značaj kajti pripombe, ki zapolnjujejo vrzeli poedinih podatkov in faktov so zelo zgornice.

Masaryk pripoveduje, da je bil rojen v malem moravskem podeželskem mestu (Hodoninju) 7. marca 1850 in da ga je v zgodnji mladosti skrbno vzgajala in njegova dobra mati, katere pozhrtvovani ljubezni se ima zahvaliti za vse. »Stadke ure domače ljubezni in miru mi bodo vedno najprijetnejši spomin. Ljubezen do mojih roditeljev in dveh bratov mi je bila čisto v težkih urah edini, toda bogati vir notranjega zadovoljstva.»

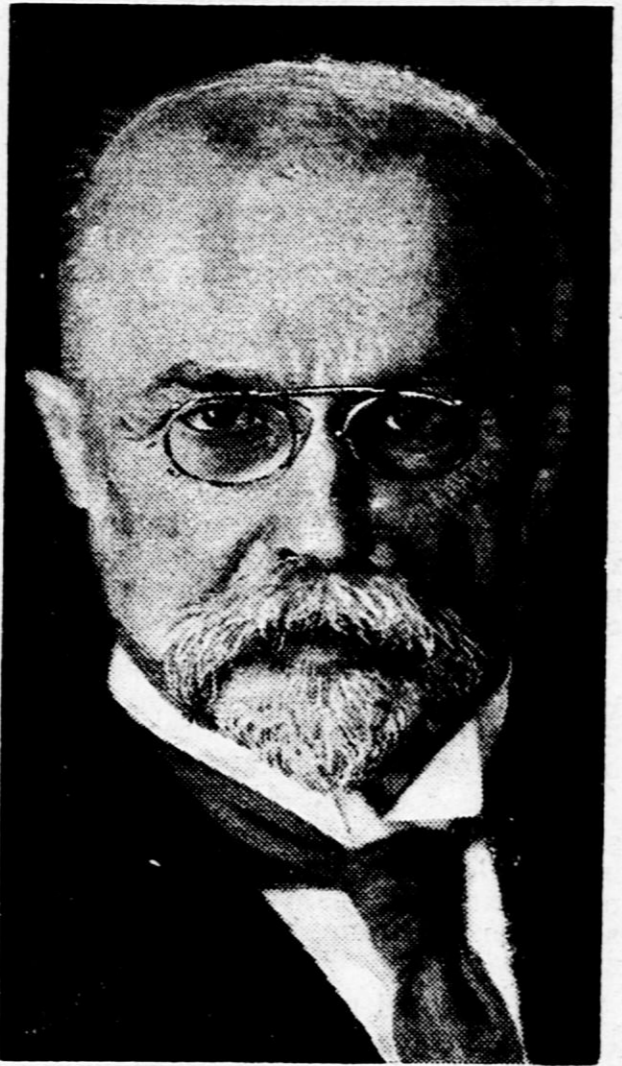
Kot štiri leten otrok je začel hoditi v šolo v Čejkovicah, kjer se je naučil v trivialnem razredu »zabehim temeljev modrosti«. Tu se je po srečnem naključju naučil privatno tudi nemščine, čital je Nietzsche in Schimidtove mladinske spise, na drugi strani je pa vzbudila podrobna zgodovina Češke in Ogrske že takrat v njem ljubezno za pretledost domovine, skatero sem dobro poznal iz zadostne statistike in deloma zastarelih atlasov«. V tem času je mali Tomo baje sestavil tudi nekak jezik iz števil, ki pa naj bi bil dobro razumljiv.

V 9. letu je izgubil Masaryk svojega draga mladega prijatelja, s katerim se je v prostem času zelo rad igral. V šoli je bil ta čas v veliko veselje roditeljev najboljši učenec. »Nekdo smo pri izpitu čitali članek »Nad zvezdami« in jaz bi ga bil moral pojasniti. Spomin na mojo umno sestrico mi je pa zalil oči s solzami tako, da nisem mogel govoriti. Gospodu vézinatorju, častivrednemu dekletu, je to usljalo. Po izpitu je poklical k sebi mojo mater ter prosil zame, naj mi starši dovolijo, postati podeželski učitelj. Posledica tega je bila, da sem prišel v 10. letu na »realno« v Hustopeč.

V tem času si je mali Masaryk že začel dati samostojne študije in se priča s...

roko knjizica »Obrazoznanstvo za učitelja«, v kateri je bilo baje tudi marsikaj nezmišelnega o spoznavanju človeške lobanje. To brošuro je znal kmalu skoro na pamet. In potem ni bilo človeka, ki je šel mimo njega, da bi ga ostro ne opazoval in primiral njegovih potez, prstov, brade in delov lobanje s podatki v omenjeni brošuri. »In posledica je bila, da nisem mogel najti nobene prijateljice po svojem okusu in da so se me vsi zavadi tega čudaškega početja ogibali.»

Po dveh letih realke se je vrnil Masaryk iz Hustopeča domov k »praksi«, počeval je otroke in sam se je učil pri podeželskem učitelju glasbe. Bilo mu je 12 let in čakati bi bil moral do 16. leta, da bi ga bili sprejeli na učiteljišče. In tako se je šel učiti k umetnostnemu ključavnici čaru na Dunaj, kamor ga je spremljal mati. Toda ta dva meseca na Dunaju med neotesanimi tovariši sta bila prava muka. Končno mu je nekdo ukradel celo knjigo, med njimi tudi »Obrazoznanstvo«, zadnjo uteho teh težkih dni, kakor tudi Stieblerjev atlas, v katerem je vsak večer, predno je šel spat, vse obokan poiskal kotiček daljnega rojstnega kraja. To je bil zadnji udarec, katerega po-

sledica je bila, da je mladi Masaryk takoj zbežal na Moravsko k roditeljem.

Oče je bil ves iz sebe od jeze, ker je smatral sinov pobeg od učenja za veliko sramoto. In poslal je Tomo v šolo h kovaču, da bi mogel biti pozneje sprejet v živnozdravniški zavod. Pri kovaču je bil šest mesecev in duševne in telesne muke je zmerjal in pretepal. Nekdo, ko je šel z vedrom po vodo, je zagledal v bližini stojčega gospoda, ki ga je molče in z zanimanjem opazoval. Spoznal je svojega profesorja glasbe z realke v Hustopeču. Postalo ga je sram, pustil je vedro pri vodnjaku in zbežal. Toda slučajno srečanje ni ostalo brez posledic. Čez 14 dni se je že zopet učil pri profesorjevem očetu, ki je bil učitelj v Čejkovicah in je vzel Tomo za »praktikanta«.

To je bila zadnja postaja na poti k Masarykovim nadaljnim študijam, katerih potem ni več opustil. Kot učiteljski praktikant je študiral privatno latinščino, prigrisil se je kot hospitant gimnazije v Stražnici, med počitnicami si je nekaj prislužil in odšel s šestimi čekini v žepu »s svojjo dobro materjo v Brno, da se vršče na nemško gimnazijo«. Prvega pol leta je preživel v nepopisni bedi, proti koncu leta je bil pa prvi v razredu — »in od tistega časa se mi je godilo dobro, čisto zelo dobro.«

V svojih dijaških letih se Masaryk ni preveč padalščil z brniskimi študenti, očitno zato ne, ker med njimi ni našel tovariša, s katerim bi bila postala dobra prijateljica. Soočili so se mu zdeli premalozaposleni s študiranjem in očital jim je, da se preveč brigajo za tuje zadeve. Ta čas se je naučil francoščine in študiral je tudi slovaške jezike. S prevodni iz ruščine in francoščine je zaslužil toliko, da si je mogel kupiti najpotrebnejše knjige. »V docela prostem času sem pa lepil tudi pesmi — priznava Masaryk — »posebno v šoli med poukom. — To je bilo nedvomno bolj iz dolgega časa, kajti svojih takratnih profesorjev na gimnaziji ne hvali. Razen enega so bili baje slabi, pač pa je bil dotični tako redka izjema, da si je po njem ustvaril pravo sliko dobrega učitelja. V takih razmerah mu je postala šola težko breme, toda premagal je odpor in se pridno učil, kajti to mu je bilo neobhodno potrebno sredstvo za doseg cilja. Od zanimanja za prirodnoznanstvo sem prišel počasi do filozofije, pravi Masaryk. »Tedaj me je privedlo kočljivo vprašanje darvinizma v središču filozofskih vrtincev, brez vodnika in brez krmlila sem veslal po razburkanem morju naziranja.«

Študentovska leta

Leta 1872, je maturoiral in se vpisal na filozofsko fakulteto dunajiske univerze, kjer je študiral klasično filozofijo in filozofijo. Že kot študent je mnogo razmišljal in njegov mladi intelekt se ni mogel zadovoljiti s strogo omejenim poljem razvoja. marveč je segal iz močnega lastnega nagiba preko vseučilskih študij in blodil po grozovnem krajevstvu človeške misli. Kakor

pretežna večina slavnih mož, tako tudi Masaryk v dijaških letih niti približno ni vedel, za kaj bi se v poznejšem praktičnem življenju odločil. Misli je nekaj časa na diplomacijo in vpisal se je na orijentalno akademijo, pa je takoj spoznal, da je diplomatska služba privilegij plemiških sinov. Zato se je ponovno kot študij in leta 1875, je postal doktor filozofije. Kmalu so izšli njegovi prvi filozofski spisi, ki so že kazali bodočega velikega misleca moderne orijentalacije in tako je bila mlademu filozofu že po prvih korakih odprta pot v svet.

Borec za pravice malih narodov

Srečno naključje je hotelo, da je postal domači učitelj in potoval s svojim učencem po Italiji in Nemčiji, kjer se je seznanil s svojo poznejšo soprogo, hčerko odlične ameriške rodbine Gaurricke. Kmalu je odpotoval v Ameriko, kjer sta se poročila. Leta 1877, se je vrnil na Dunaj in že leto dni pozneje ga vidimo kot docenta dunajske univerze. Čez štiri leta se je preselil kot docent na praško univerzo, kjer je prišel njegov izredno močan intelekt do popolnega razmahata. Začel je iniciativno in izustavno posegati v javno življenje ter obravnavati v modernem duhu narodne, socialne in verske probleme. Kot popularen vseučilski profesor in odlični publicist je postal kmalu idejni vodja takratne mladine podjarmljenih slovanskih narodov, igral je važno vlogo v pripravah za njihovo osvoboditev izpod avstro - ogrskega jarma in svetovna vojna ga je našla kot prvega borca za pravice ne samo slovanskih, temveč vseh malih narodov sploh. Masaryk je posegal v javno in politično življenje že tudi pred vojno, toda njegov politični in državniški genij se je mogel razkazati v polni meri šele po usodnih sarajevskih strelih, ko je potegnila Avstro-Ogrska na pobudo nemškega monarhizma meč da izbriše z zemlje naša južna Srbi in pokoplje s tem vsako nado na lepšo bodočnost zasluženi slovanski narodov.

Borba proti Avstro-Ogrski

Začetek svetovne vojne je presenčil Masaryka v Nemčiji. Kakor mnogi drugi politiki, je tudi on pričakoval vojne. Očitno pobudo za politiko med vojno mu je dalo vedenje čeških vojakov v avstro-ogrski vojski. »Ko sem videl, — je pripovedoval l. 1917 v Kijevu, — da se začenja naši vojaki ravirati po našem narodnem, slovanskem programu, ko sem videl, kako se Avstrija maščuje na naših ljudeh, da je bil na Moravskem ustreljen mlad mož samo zato, ker je imel pri sebi proglas Nikolaja Nikolajeviča in da je bil drugi in tretji ustreljen zopet samo zato, sem si moral reči: »Ti ne moreš strotiti manj, nego delajo vojaki. Sklenil sem pridružiti se onim, ki so se borili proti Avstriji.«

Zahtevo po obnovitvi češkoslovaške države je izražal Masaryk kot del politične in socialne organizacije vse Evrope in človeštva. Bil je prepričan, da češka odnosa češkoslovaška država pravno kot država nikoli ni prenehala obstojati. V decembru 1914, ko se je vračal s potovanja iz Rima in Svice, in je bil opozorjen, naj se ne vrača domov, se je ustavil v Zenevi, da bi mogel biti v stalnih stikih s svojo domovino in dobivati od doma informacije. Potom stikov z inozemskimi politiki in novinarji drugih narodov se je skušal orijentirati o ciljih zaveznikov držav. Še predno je minilo leto dni, je že nastopil docela odkrito v Curihu in Zenevi ob strani Ernesta Denisa proti Avstro-Ogrski in za obnovu češkoslovaške države. V avgustu 1915 je odpotoval iz Svice, da bi mogel izven nje uresničiti svoj bojni politični program.

Doloval je najprej v Parizu, kjer je »Narodni svet češkoslovaških občin« hiral in umiral. Postavil je namesto njega »Češki znanstveni odbor« in sam je bil izvoljen za predsednika. V tem trenutku je postal Masaryk glava češkoslovaške borbe za svobodo v inozemstvu. Kot predsednik »Znanstvenega odbora«, ki je dobil pozneje ime »Češkoslovaški narodni svet«, je vodil Masaryk z vsimi sredstvi najenergičnejšo propagando za češkoslovaške interese. Za vse organizacije, združene v »Narodnem svetu«, je začel izhajati tolače pravega misljenja češkoslovaškega naroda »Češkoslovaška Samostatnost«, organ češke in slovaške politične emigracije. V Parizu je pa izhajal informacijski organ »La Nation tchéque«, v Londonu »The New Europe«, v Ameriki »Bohemian Review«, v Rusiji »Čehoslovak« itd. Tako je bil na Masarykovo pobudo in z njegovim aktivnim sodelovanjem ves kulturni svet kmalu dobro informiran o težkem položaju Čehoslovakov in sploh vseh Slovanov v avstro-ogrski monarhiji.

Zasluzeno priznanje in hvaležnost

Masaryk je kot znanstvenik iskal ugodne prilike, da bi mogel pred odličnimi predstavniki zaveznikov držav na univerzah v Londonu in v Parizu podpreti svoj politični program in dokazati, da se borba zaveznikov držav krije z interesi slovanskih narodov. Masaryk je iskal zaveznikov povsod. Skoro ni bilo dneva, da bi počival. Njegovo delovanje je bilo tako neumorno, smotreno in vse težnje podjarmljenih slovanskih narodov obsegajoče, njegove zasluge za razkosanje Avstro-Ogrske kot ječe malih narodov tako velike, da bi morali napisati debelo knjigo, če bi jih hoteli vsaj približno točno in dostojno oceniti.

Zato ni čuda, da je bil njegov povratek v domovino pred božičem l. 1918 triumfal, kakršnih je videl svet še malo in da ga je hvaležni narod izvolil za svojega prvega prezidenta. Kot tak opravlja težke posle izredno vestno in uspešno kljub vi-

soki starosti še zdaj. Hvaležni narod mu je izrekel za 80letnico najlepšo zahvalo in priznanje s tem, da je po svojih zastopnikih v obeh zbornicah sprejel poseben zakon, v katerem je rečeno, da je Masaryk zaslužen za državo. Svetovna zgodovina pozna malo mož, ki bi bili deležni tako nenavadnega in iskrenega priznanja, da se njih zasluge ugotove in ohranijo po-znimim rodovom na ta edinstveni način. A še redkejši so možje, ki bi bili tolikega počaščenja vredni tako, kakor prezident Masaryk in katerim bi na jesen plodnostnega življenja toliko hvaležnih src želelo, naj jim usoda podaljša življenje, kolikor je le mogoče.

Masarykova proslava v Ljubljani

Današnja slavnostna akademija v proslavo prezidenta dr. Masaryka v Narodnem gledališču se prične točno ob pol 20, (pol 8.) zvečer, na kar posetnike opozarjamo.

Proslava 80letnice rojstva prezidenta češkoslovaške republike, Češkoslovaški konzulat vnovič opozarja, da se dne 7. t. m. na dan rojstva g. prezidenta republike pri vseh čl. zastopniških uradih ne bo poslovalo. Med 10. in 13. uro se bodo na konzulatu CSR, Bleiweisova cesta 18-1, sprejemale čestitke v obliki podpisov gratulantov na izloženih polah, katere predloži konzulat pisarni g. prezidenta republike.

Udeležbo pri slavnostnem sprevodu v petek so doslej priglasile sledeče korporacije in narodna društva: Zveza rezervnih oficirjev v Ljubljani, Advokatska zbornica, Savez dobrovoljca kraljevine Jugoslavije, sreska organizacija, društvo »Soča«, Družba sv. Cirila in Metoda, trgovsko društvo »Merkur«, pevski odsek »Grafike«, Češko-slovaška Obec, Udruženje jugoslov. učitelstva, poverjeništvu Ljubljana, Pevski zbor slovenskega učitelstva Udruženje strojevodij kraljevine Jugoslavije, Krščan, žensko društvo v Ljubljani, Slov. žensko društvo, Kolo jugoslov. sester, Gospodarsko društvo za vodnatski okraj, Pevsko društvo »Ljubljana«, Sokol I., Sokol II., Ljubljanski Sokol, Vodnikova družba, Zveza kulturnih društev, Slov. Matica, Društva, ki se še niso priglasile, naj se nemudoma prijavijo.

Masarykova proslava v gledališču. Drevi se bo vršila proslava 80. rojstnega dne prezidenta CSR, T. G. Masaryka. Operni orkester pod vodstvom opernega ravnatelja G. Poliča zaigra predigro B. Smetanova opere »Lábuša«. Nato bo imel slavnostni govor bivši ministar, predsednik »Lige« dr. A. Krámer. Sledi drugo dejanje »Hasanaginice« z go. Thierry, gg. Grbo in Gostićem, ki poje prvič partijo Kadja in drugi. Dalje se uprizori prvo dejanje »Prodane neveste« z go. Ribičevca, g. Betetom kot Kečalom in g. Kovačem kot Janikom. Predstava se vrši izven abonma.

Sokolska župa Ljubljana. Članstvo ljubljanskih sokolskih društev se poziva, da se v polnem številu udeleži proslave 80letnice br. T. G. Masaryka, predsednika CSR, ki jo prireda v Ljubljani: Jugočeška Liga, Sokolstvo in druge kulturne organizacije. Svečana akademija se vrši danes 6. t. m. zvečer v operi po že objavljenem programu, jutri 7. t. m. pa obhod po mestu, kjer sodeluje tudi godba Sokola I. — Članstvo v civilu z nakom. Pokazimo ob tej priliki, da znamo ceniti velike zasluge br. T. G. Masaryka. Zdravo! — Zupno starešinstvo.

Sokol I. opozarja opetovano svoje članstvo, da je zbirališče brat in sester za slavnostno povorko v petek 7. t. m. zvečer ob 6. uri na Taboru v civilu z znakom. Šišenski Sokol pozivlja svoje članstvo, da se v petek 7. t. m. udeleži spreveda v proslavo Masaryka. Zbirališče članstva ob 6. zvečer pred čitalnico.

Sokol na Viču proslavi 80letnico predsednika CSR, br. dr. T. G. Masaryka v nedeljo 9. t. m. točno ob 11. dopoldne v dvorani Sokolskega doma s slavnostno akademijo. Na sporedu so pevske točke, predavanje o br. Masaryku, deklamacije in živa slika. Vabimo bratsko vse članstvo, naraščaj in deco ter vse prebivalstvo vsike občine k polnoštevni udeležbi. Vstop prost, P. t. hišne posestnike uljudno prosimo, da v nedeljo razobesijo v znak proslave državne zastave in svojih posopoljih.

Narodnemu delavstvu v Ljubljani! Narodna strokovna zveza poziva delavstvo Ljubljane, predvsem člane NSZ, da se korporativno udeleži svečanega spreveda in bakljade v petek zvečer na čast predsedniku Masaryku, velikemu prijatelju narodnega delavstva. Zbirališče ob 19. uri pred Mestnim domom. Narodno delavstvo, pokazi svojo veliko ljubezno do našega slavnega Masaryka!

Vojaška godba na Masarykovi proslavi. Godba dravske divizijske oblasti bo imela danes ob 19. na Gradu koncert. Program: Hub: »Pod praporem črvenobilim«; Fanfare iz opere »Dalibor«; »Teče voda, teče«, pesen; Libušino prosvoto; dr. Cerin: Fanfare za štiri trompete; »Kdož iste Božji bojovnici«; Sekstet iz opere »Prodane neveste«; Hej Slovani. Program za petek ob 11.30 pred češkoslovaškim konzulatom za časa recepcije: Vačkář: »Osvobození«, pochod; Tíř: »Slovaška uvertura«; Štole:

»Naše Tatry«, slovaške pesmi; Cerin »Miljenci«, slovenske pesmi; Boh, Leopold: »Praha«, češke pesmi; Muhvić: »Srb, Slovenec i Hrvat« korčnica, V petek zvečer pred magistratom, ko pride sprevod do Mestnega trga: Boh, Leopold: »Slavnostna korčnica« posvečena predsedniku Masaryku, Dirigent vsiji kapelnik dr. Josip Cerin.

Sočani! Udeležite se polnoštevno slavnostnega spreveda po mestu v proslavo 80 letnice predsednika češkoslovaške republike dr. Toma Masaryka, ki bo v petek ob pol 19. Zbirališče na oglu finančne direkcije točno ob 18.

Dobrovoljci se korporativno udeležite obhoda pri Masarykovi proslavi v petek 7. t. m. Zbirališče: Krekov trg pred Kosačkom ob pol 19. — Odbor sreske organizacije dobrovoljcev kraljevine Jugoslavije.

Pevci »Grafike«, udeležite se lutri slavnostnega spreveda ob priliki Masarykove proslave. Zbirališče pred Kosačkom ob 18. uri. — Predsednik.

Beležnica

KOLENDAR.

Danes: Četrtek, 6. marca 1930; katoličani: Fridolin; pravoslavni: 21. februarja, Timotej.

DANAŠNJE PRIREDITVE.

Drama: Zaprto. Opera: Masarykova proslava. Kino Matica: Singing Fool. Kino Ideal: Dnevnik razbojnika. Kino Ljubljanski Dvor: Ljubezen kneza Menjšikova.

Rokoborbe v hotelu Union.

DEŽURNE LEKARNE.

Danes: Trškozy, Mestni trg; Ramor, Miklošičeva cesta.

Kop se vnovič spoprime z Italijanom

Ljubljana, 6. marca.

Snoči sta kot prvi par nastopila ljubljanski amater Sotler in Mazurec Budrus. Sotler je sicer močan, vendar nevajen rokoborbe. Mnogo močnejši Budrus je imel lahko opravilo. Vrgel ga je na tla, parkrat »poribal« po tilniku in ga že v četrti minuti položil na hrbet.

Tudi borba med celjskim šampijonom Doberlom in Slovakom Mrno je bila zanimiva, ker je bil Mrn v veliki premoči. Proti znatno močnejšemu tudi tehnična spretnost ne zaleže, zato ni čuda, da je bila tudi ta borba kmalu pri kraju. Mrn je zmagal že po treh minutah.

Zanimiva je bila borba med Nemcem Wehranom in Italijanom Equatorom, ki sta se snoči prvič spoprijela. Da se borba končala neodločeno, je bilo že v naprej pričakovati. V prvem polčasu je bil Wehran v premoči, v drugem Equatore. Zdelo se je, da ne bo Italijanu uspel njegov »dvojni nelson«, zato je vse gledalce presenetil Italijanov nenadni prijem, s katerim je dobil tudi silnega Wehrana v svoje klešče. Borba se bo prihodnjič nadaljevala do končne odločitve.

Kot četrti par sta nastopila Pero Kop in zamorec Johnson. Johnson se je zelo bal Kopa, ker je ves čas gledal, da ne bi prišel Kop preko začete masaže. Tako je potekel prvi polčas, drugi in se je že vršila borba brez odmora do konca. Zamorec je postajal čedalje bolj upehan in ko je v 50 minuti tvegval nevarni bočni prijem, ga je Kop položil na hrbet. Publikja je obema prirodlila viharne ovacije.

Preden je izklicatelj napovedal borbe za drevi, je izjavil, da je časopisje pisalo, da je bila Kopova zmaga nad Italijanom slučajna (velik nesmisel, »slučajno« je končno vse, o tem je pisal le »Slovenec«. Opomba poroč.) Da je bila Kopova zmaga zaslužena, ve prav dobro onih 2000 gledalcev, ki so prisostvovali rokoborbi. Do Kopa še ne premagani Italijan je ponudil Kopu revanžno borbo do odločitve in naš gentlemanski Pero jo je sprejel. Tako nastopijo drevi naslednji pari: Johnson Afrika; Mrna (Slovaška), v odločilni borbi Doberl (Celje); Sotler (Ljubljana), v odločilni borbi v prostem ameriškem stilu, pri katerem so dovoljeni vsi prijemi Budrus (Mazurija) in Wehran (Nemčija) ter v revanžni borbi do odločitve Kop in Equatore. Današnji večer rokoborb bo potemtakem najzanimivejši.

Stanje: Wehran 4 (2), Kop 4 (1), Equatore 4 (1), Mrna 3 (2), Johnson 2 (1), Budrus 1 (1), Doberl 0 (1), Sotler 0 (1).

Z dinamitom na blazneža

Iz Deflance v ameriški državi Ohio poročajo o pretresljivi tragediji blazneža, ki je pobegnil iz umobolnice. Zatekel se je v bližnjo hišo, kjer je umoril neko žensko. Truplo je odvilčel v podstrešno sobico in ko je prišla spela policija, j e začel srdito streljati. V hiši je namreč našel puško in z njo se je zabarikadiral v podstrešni sobici. Policija je morala obstreljevati podstrešno stanovanje s strojnicjo, da bi nevarnega blazneža pregnala ali ubila. Ker pa tudi to ni pomagalo in ker je blaznež neprestano streljal, je položila policija pod hišo dinamit in poglala hišo z blaznežem in njegovo žrtvijo vred v zrak.

Od navadne marketenderice do mogočne ruske carice!
Car Peter Veliki poroči bivšo ženo švedskega dragonca!

Monumentalni večerim.

v št. vlogi LIL DAGOVER.

LJUBEZEN KNEZA MENŠIKOVA

Pride! Pride! Pride!

KINO LJUBLJANSKI DVOR

Dnevne vesti

— Sprejemi pri banu in podbanu. Zaradi svečanosti ob priliki 80rojstnega dne predsednika češkoslovaške republike Masaryka z ban inž. Sernec in g. pomočnik bana dr. Pirkmayer jutri dopoldne ne bosta sprejemala strank.

— Akademija na čast pesnika Damjanca v Ljubljani. Zagrebški listi poročajo, da priredi Slovensko prosvetno društvo v Zagrebu v petek 14. t. m. v ljubljanski operi svečano akademijo na čast hrvatskega pesnika Dragutina Domjanca, članu jugoslovske akademije umetnosti in znanosti in predsedniku zagrebškega Pen-kluba. Namen prireditve je kulturna propaganda in medsebojno spoznavanje. Osnuje se poseben častni odbor, v katerem naj bi bili ban dravske banovine ing. Dušan Sernec, ljubljanski škof dr. Jeglič, divizijonar Sava Tripković, ljubljanski župan dr. Din ko Puc, rektor univerze dr. Metod Dolenc, intendant Nar. gledališča g. O. Zupančič, pisatelj Fr. Finžgar in Sl. Matica. Vsi so že naprošeni, da sodelujejo v častnem obdoru. Svečan govori naj bi imel pesnik Oton Zupančič. Na sporedu so izključno kompozicije po besedilu Domjančevih pesmi. Sodelovali bi orkester in solisti ljubljanske opere ter kompletni zbor Glasbene Matice pod dirigentom M. Poličem.

Zvočni vefilim! Pride!
Kozaška pesem

— Jugoslovska akademija v Brnu. Po kongresu dijaške Male antante v Pragi so prireditelj udeleženci ekskurzije po večjih češkoslovaških mestih. V torek je prispelo v Brno iz Zlina 330 jugoslovskih študentov in študentk. Po prisrčnem sprejemu na kolodvoru so si ogledali mesto in njegova znamenitosti. Po ulicah so prepevali narodne pesmi, ki so vzbujale med prebivalstvom splošno zanimanje.

— Iz državne službe. Premeščen je šumarsko-inženjski pristav Josip Miklavčič ob banske uprave moravske banovine za šumarskega pristava in okrajnega šumarskega referenta k okrajnemu glavarstvu v Mursko Soboto.

— Slovenci na mednarodni razstavi verske umetnosti v Anversu. Podpisani izjavljamo, da sem dobil povabilo na imenovano razstavo direktorja iz Antwerpena in ne iz cerkvenih krogov. Informiral sem sicer tudi druge svoje kolege, a kakor je videti, so sprejemali le vabljene inozemce na razstavo. — Tone Kralj.

— Hrvatski planinci na Donački gori. Hrvatsko planinsko društvo »Sljeme« priredi v nedeljo za svoje člane skupni izlet na Donačko goro pri Rogozški Slatini.

— Tečaj za avtogensko varenje. Zavod za pospeševanje obrti Zbornice za TOI opozarja kovinarke mojstre in pomočnike, da se vršita v Ljubljani dva tečaja za avtogensko varenje. Prvi tečaj, ki bo samo za začetnike in manj izvežbane varilce, bo trajal od 24. t. m. do 5. aprila celodnevno. Drugi tečaj za že docela izvežbane varilce, osobito one, ki so že obiskovali kak tečaj, pa bo trajal od 7. do 12. aprila. Oba tečaja se bosta vršila v kovinarski delavnici Tehniške srednje šole v Ljubljani. V začetniškem tečaju se bo poučevalo varenje enostavnih predmetov, predvsem železo in jeklo, v tečaju za izvežbane varilce pa se bo poučevalo komplicirano varenje v različnih kovinah, med drugim tudi v aluminiju in bakru. Varenje je toliko pomena za kovinarske obrtnike, osobito za ključavnice, mehanike in kovače pri raznih popravilih na poljedelskem orodju in na strojih, na avtomobilih itd., da je neobhodno potrebno, da ga obvlada vsak boljši kovinarski mojster, odnosno pomočnik. Pridojbina za mojstre in delovodje znaša v začetniškem tečaju 100 Din, v dopolnilnem 150 Din, za pomočnike pa 50 Din, odnošen 100 Din. Rok za prijave tečaja do 14. marca t. l.

— IFA. Mednarodna razstava predmetov krznarske stroke bo letos od konca maja do konca septembra v Lipskem. S to razstavo bo združena tudi mednarodna lovska razstava in se bo vršil obenem tudi kongres zastopnikov vseh krznarskih strok. Ob tej priliki bodo prirejena tudi razna strokovna predavanja in modne revije. Svoje udeležbo je prijavilo že mnogo trdk iz skoro vseh evropskih držav. Ruznarska trvdke so že doslej našle 300 m² prostora, belgijske 100 m², poljske nameravajo zasedeti 200 m² itd. Odziv iz Jugoslavije je bil doslej minimalen, pa se zato opozarjajo vsi, ki se zanimajo za razstavo, da si čim prej zagotovijo prostore, da ne bo prepozno.

— Prostovoljno gasilno in reševalno društvo v Kranju blagoslovi v nedeljo dne 4. maja ob 15. uri na Glavnem trgu novi samostojni avtomobil za Gorenjsko. Ni. Veli. kraj je blagovoljno odobril, da prevzame pokroviteljstvo nad svečanostjo. Ni. Vis. kraljevič Andrej. Društvo naproša, naj se društva na Gorenjskem ozirajo pri razpo-režanju svojih prireditvev na ta dan.

— Družbi sv. Cirila in Metoda so poslali slednji denarni zavodi podporo: Okrajna posojilnica Ormož 100 Din, Hranilnica in posojilnica v Vuzenici 100 Din, Hranilnica in posojilnica v Slivnici 200 Din, Posojilnica v Kranjski gori 30 Din, Iskrana javala! 178n

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo po megli deloma oblačno vreme. Najvišja temperatura je znašala v Skopju 19, v Zagrebu, Splitu in Sarajevu 16, v Ljubljani in Beogradu 14, v Mariboru 13 stopinj. Davi je kazal barometer v Ljubljani 769.4 mm, temperatura je znašala 0,5.

— Novorojenčka vrgla v vodnjak. Zanimiva razprava se je to dni vršila pred sodiščem v Tuzli. Radi detomora se je morala zagovarjati Joka Zarič. Z njo vred pa je sedel na obtožni klopi tudi njen bivši ljubimec Gijoko Mitrovič iz Zabara. Joka je imela lani ljubavno razmerje z Gijokom. Ko pa je fant zvedel, da ima dekle rado tudi druge fante, jo ni maral več. Čez nekaj mesecev je Joka rodila dekle, katero je takoj po porodu vrgla v vodnjak. Bila je pretrčana, da zločin ne bo odkrit. To-

da novorojenčka so našli. Ker se je po vasi govorilo, da bi utegnila biti otrokova mati Joka, so jo orožniki prijeli in zadržali. Priznala je detomor in dejala, da je otrokov oče Gijoko Mitrovič. Orožniki so Gijoko zadržali in fant je priznal, da je imel res razmerje z Joko, da pa ga je vrgla z drugimi in zato jo ni maral več. Tedaj je dekle sklenilo osvetiti se mu. Dejala je, da je bil Gijoko pri porodu navzoč in da je sam vrgel otroka v vodnjak. Seveda so fanta aretirali in te dni sta se z dekletom zagovarjala zaradi detomora. Pri razpravi se je Joka zapletla v protislovja in sodišče se je preprčalo, da je Gijoko nedolžen in da gre samo za osvetlo. Mitrovič je bil oproščen, dočim je bila Joka na podlagi novega zakona obsojena samo na dva meseca zapora.

— Površena nagrada za razbojnikovo glavo. Banska uprava v Splitu je povišala nagrado na ubegelega zločinca Medića od 10 na 50.000 Din. Kakor smo že poročali, je bil Medić zaradi raznih zločinov v Severni Dalmaciji obsojen na smrt na vešalnih. Posrečilo se mu je pa pobegniti iz zapora in sedaj se zopet klati po Dalmaciji. Nedavno ga je zabolila orožniška patrulja. V borbi pa je Medić enega orožnika ubil in pobegnil.

— Končnoveljavna obsodba babe Anujke. Včeraj se je pred kasacijskim sodiščem v Novem Sadu razprava proti zloglasni banški zastupljevalki babi Anujki in njenim sokrivcem in izrečena je bila končnoveljavna obsodba. Zločini babe Anujke so znani. 93letna starica je s pomočjo Stane in Sofije Momirov ter Ljubinke Milankov prodajala strup kot zdravilo. Baba Anujka je delala baje z dozdevnim »lekom« sijajne kupčije. Lani v maju so prišli njenim zločinom na sled in so jo zaprli. Oblasti so uvedle preiskavo in ugotovile, da je v okolici Vladimirovca več seljakov umrlo zagonetno smrti. Njihova trupla so odkopali in ugotovili, da je bila večina zastrupljena z arzenom. V preiskavi in med zaslišanjem na sodišču so bili zločini babe Anujke in njenih sokrivcev dokazani. Baba Anujka je bila obsojena na 15 let težke ječe, Stana Momirov na dosmrtno ječo, Simo in Sofija Momirov na 15 let in Ljubica Milankov na 8 let težke ječe. Kasacijsko sodišče je te dni potrdilo obsodbo okrajnega in apelacijskega sodišča, samo Ljubinki Milankov je bila kazen zvišana za dve leti.

— Strašna smrt šestletnega otroka. V Subotici se je včeraj sletel 6letni otrok z vžgalicami in zažgal hlev. V gostem dimu otrok ni našel izhoda. Ogenj so sicer pogasili, toda nesrečnega otroka niso mogli rešiti. Našli so ga vsega opečnega in obžganega.

Zvočni vefilim! Pride!
Kozaška pesem

Iz Ljubljane

—lj Prihod odličnega japonskega gosta v Ljubljano. Na povratku v domovino prihaja danes v Ljubljano japonski zoolog g. Tohru Uchida z gospo soprogo. Japonski učenjak študira specialne japonske meduze in se je v zadnjem času mudil v Monakovem. Odlični gost si bo kot ožji stanovski tovariš ogledal zoološki inštitut v Ljubljani.

—lj Dr. Illner Fran, mestni policijski zdravnik v Ljubljani, je včeraj popoldne po večletnem bolehanju umrl za sklerozo. Bil je rodom Čehoslovak iz Sačiča pri Trutnovem, kjer se je narodil 4. avgusta leta 1844. tako da bi bil letos poleti dosegel svoje 86. leto. Medicinske študije z doktoratom je absolviral leta 1872 v Pragi. Bil leto dni sekundarij v blaznici v Pragi, nato sekundarij v deželni bolnici v Celovcu, okrajni zdravnik v Slovenjem Gradcu in od 1. novembra 1878 mestni policijski zdravnik v Ljubljani. Pred tremi leti je stopil v pokoj po 35letnem izvrševanju zdravniške službe. Pokojnik je bil najboljši znan zdravnik v našem mestu, saj je prišel kot mrlški ogleda pač opetovano v prav vsako ljubljansko stanovanje in kot policijski zdravnik vsak dan v ječe in zapore. Njegova služba je bila torej zelo težka in neprijetna. Vendar si je do visoke starosti ohranil ljubezniv humor in jekleno flegmo, s katerima lastnostima je znanogval najboljše neprijetnosti svojega človekoljubnega poklica. Bil je izredno družaben mož, ki je imel med Slovenci in Nemci same prijatelje in menda nikoli nobenega sovražnika. Za politično in strankarsko življenje se ni nikoli zanimal ter je govoril poleg češčine in nemščine gladko tudi slovenščino. Umrl je brez potomcev in zapustil ženo, ki mu je zadnja tri leta stregla z neskončno požrtvovalnostjo. Blagom zdravniku najčastnejši spomin!

—lj Smrt odličnega sportnika. V torek je izbrgala neizmerno smrt in vrst naših sportnikov vnetega in simpatičnega sportnika g. Ede Rakoša, ki je premaj na kratki in mučni bolezni, star komaj 22 let. Položni je bil dolgoletni član SK Slovana, za katerega je opetovano nastopal. Za klub je to sedaj pred glavno nogometno sezono tuden udarec. Bodi pokojnemu ohranjen časten spomin, preostanil naše sožalje!

—lj Nesreče in nozode. Jožefa Gerns iz Mekinji pri Kamniku je padla in si zlomila desno nogo. — Milan Pečnik, sin sprevidna državnega železnice iz Ljubljane, je padel in si zlomil desno roko. Oba ponesrečenca so prepeljali v bolnico.

—lj Občni zbor Orkestralnega društva. Sročil se je vršil v Glasbeni Matici občni zbor Orkestralnega društva. Po kratkem nagovoru predsednika dr. Ivana Karlina so podali poedini funkcijari poročilo o društvenem delovanju v preteklem letu. Profesor Rupelj se je nato v vznemljenih besedah spominjal neumorne predsedniškega delovanja dolgih deset let ter mu je v znak priznanja za njegove zasluge izročil krasno plaketo, delo inž. arhitekta Deva-

Zvočni vefilim! Pride!
Kozaška pesem

—lj Vstopnice za slavnostni koncert pevskega društva Ljubljanski Zvon ob 25-letnici dne 24. marca v Unionu so že naprodaj v Matici knjigarni na Kongresnem trgu. 177n

—lj Pevsko društvo »Ljubljanski Zvon«. V petek, dne 3. marca zvečer obveza va-ja mešanega zboru.

—lj Sportniki in prijatelji kulturnega filma! Jutri predvaja ZKD v kinu Ideal ob 4. pol 6., pol 8. in 9. film sporta »Zlata mladina«. Ne pozabite ogledati si ta spored!

Iz Celja

—lj Na slavnostnem koncertu »Glasbene Matice« v Celju, ki se vrši v nedeljo dne 9. t. m. ob 4. popoldne v veliki dvorani Celjskega doma, nastopi tudi slovenski godalni kvartet: gg. Karlo Sancin I. gosli, Valter Schramm najlajši II. gosli, Dušan Sancin vijola in Oton Baide delo ter se izjavja znameniti slovanški kvartet op. 26. A. Glazunova, odličnega prvaka ruskih skladateljev. Ta kvartet se ni bil izjavjal niti pri nas, niti v Ljubljani, odnosno v Zagrebu. V toliko bo spored še bogatejši. Koncert obiščejo tudi nekateri priznani naši glasbeniki iz drugih mest, saj je vendar spored tak, da bi delal čast razne velikim glasbenim središčem.

—lj Adaptirani obrati. Te dni sta se vršili dve uradni komisijonalni poizvedbi in obravnavi in sicer glede prizadev avtogar-že pri Haselbachovi avto delavnici na Ljubljanski cesti in glede nameravane prezida-ve in povečave poslovnih lokalov in izložb v hiši trgovca Sageria v Aleksandrovi ulici.

—lj Velika maskarada Opešvalnega društva, ki se je vršila na mestni torek zvečer v obeh dvoranih Celjskega doma.

Costaperarie. Plaketa vsebuje posvetilo: Dr. Ivan Karlin je bil izvoljen na X. občnem zboru Orkestralnega društva Glasbene Matice za častnega člana v znak priznanja za 10letno vodstvo društva. Ljubljana, 5. 3. 1930. Plaketa bo razstavljena pri Ketteju na Aleksandrovi cesti. — Občnemu zboru so prisostvovali poleg članov Orkestralnega društva tudi člani Društva konservatoristov.

* Gnilivo pesem »Sonny boys«, ki je po vsem svetu navdušila milijone dobiče le prj tvrdki »Gramofon« A. Rasberger, Ljubljana, Miklošičeva cesta 34.

—lj Cesar Franck: Simfonija. Znan belgijski skladatelj Cesar Franck, ki je do svoje smrti živel v Parizu in s svojimi deli izredno bogato obdaril francosko glasbo, je poleg drugih del, katera vse odlikuje zdrava melodična invencija, plastična tvorba tem in blagolajna barvitost zvoka, napisal tudi simfonijo v d-molu, ki je eno izmed zadnjih del nesmrtnega mojstra. Simfonija ima tri stavke: Lento, Allegro non troppo, Allegretto in Allegro non troppo. Delo izredne svežosti, ki ima imponujoč konec. To znamenito delo izvaja v Ljubljani orkestralno društvo Glasbene Matice na svojem jubilejnem koncertu, ki se vrši v proslavo 10letnega društvenega delovanja v ponedeljek 10. t. m. v veliki unijski dvorani. Vstopnice v Matici knjigarni.

—lj Zadružno predavanje prof. dr. Tomljanca. Znani ruski zadrugar in zadrugni pisatelj prof. dr. Vahan Totomiancz priredi pod okriljem vseh slovenskih zadrugnih zvez združno predavanje v Ljubljani. Predavanje bo v soboto dne 8. t. m. ob 20. in sicer v dvorani Okrožnega urada na Miklošičevi cesti. Predavatelj, ki je avtor številnih razprav o zadrugništvu, je ureddi tu- di »Handwörterbuch des Genossenschaftswesens« in je profesor na praksi univerzi, bo predaval o pomenu in razvoju zadrugarstva. Vstop prost. Prispevek za kurjavo in razsvetljavo Din 3. Vse zadrugarje in prijatelje zadrugništva vabimo na obiden posej.

—lj K poročilu o Taborskem sejmu v ponedeljkovi številki »Slov. Narod« bi bilo še pripomniti, da so se prav pridno prodajale Javornikove okusne brenovke, ki jih je občinstvo pridno zalivalo s prav dobrim Stepičevim vinom. V dvorani so bili nameščeni še Vidmarjevi dežniki, ki so nudili prijetno senco onim posetnikom, ki so se umikali sijaju žametov. Vrtnatega so pa P. Simenove cvetlice glasno protestirale proti vevski roščkov.

—lj Pevski zbor Glasbene Matice ljubljanske pripravila za svoj prihodnji koncert, ki se bo vršil v najkrajšem času v Ljubljani, slavno delo češkega skladatelja Vycopalca: Kantato o poslednjih rečeh Cloveka. To delo se je z največjim uspehom izjavljalo na glasbenem festivalu v Pragi, za tem po raznih mestih Evrope, v zadnjem času v Parizu in se bo ponovno izjavljalo v Pragi koncem tega meseca. Delo je pisano za zbor, sopran in bariton - solo ter orkester. Poleg Vycopalceve kantate bude na programu tudi še simfonična skladba Josipa Stolceria - Slavenskega Balkanofonija za veliki orkester. Obe deli, ki se prvokrat izjavljata v Ljubljani, dirigira zborovodja Maticinega zboru, operni ravnatelj g. Mirko Polič.

—lj Seja zboru župnih načelnikov sokolske župe Ljubljana se vrši v nedeljo dne 9. marca t. l. ob 9. uri dopoldne v prostorih Ljubljanskega Sokola (Narodni dom, ulod z Bleiweisove ceste). Na dnevnem redu so predvsem priprave za vsesokolski zlet v Beogradu. Seja je združena s celodnevno delavnim sestankom za predelavo prostih in tekmovalnih vaj za zlet. Na ta sestanek naj pošljejo društva tudi svoje vodnike(ce) oddelkov. S seboj je treba prinesiti telovadno oblieko. Z ozirom na važnost seje, poziva župno načelnstvo vse društvene načelnike in načelnice, da se je zanesljivo udeleže.

Zvočni vefilim! Pride!
Kozaška pesem

—lj Vstopnice za slavnostni koncert pevskega društva Ljubljanski Zvon ob 25-letnici dne 24. marca v Unionu so že naprodaj v Matici knjigarni na Kongresnem trgu. 177n

—lj Pevsko društvo »Ljubljanski Zvon«. V petek, dne 3. marca zvečer obveza va-ja mešanega zboru.

—lj Sportniki in prijatelji kulturnega filma! Jutri predvaja ZKD v kinu Ideal ob 4. pol 6., pol 8. in 9. film sporta »Zlata mladina«. Ne pozabite ogledati si ta spored!

Iz Celja

—lj Na slavnostnem koncertu »Glasbene Matice« v Celju, ki se vrši v nedeljo dne 9. t. m. ob 4. popoldne v veliki dvorani Celjskega doma, nastopi tudi slovenski godalni kvartet: gg. Karlo Sancin I. gosli, Valter Schramm najlajši II. gosli, Dušan Sancin vijola in Oton Baide delo ter se izjavja znameniti slovanški kvartet op. 26. A. Glazunova, odličnega prvaka ruskih skladateljev. Ta kvartet se ni bil izjavjal niti pri nas, niti v Ljubljani, odnosno v Zagrebu. V toliko bo spored še bogatejši. Koncert obiščejo tudi nekateri priznani naši glasbeniki iz drugih mest, saj je vendar spored tak, da bi delal čast razne velikim glasbenim središčem.

—lj Adaptirani obrati. Te dni sta se vršili dve uradni komisijonalni poizvedbi in obravnavi in sicer glede prizadev avtogar-že pri Haselbachovi avto delavnici na Ljubljanski cesti in glede nameravane prezida-ve in povečave poslovnih lokalov in izložb v hiši trgovca Sageria v Aleksandrovi ulici.

—lj Velika maskarada Opešvalnega društva, ki se je vršila na mestni torek zvečer v obeh dvoranih Celjskega doma.

Dober večer

polepša Vas

ELIDA

CREME DE CHAQUE HEURE

Ta krema medle barve daje teintu nežni izgled alabastra. Ona je tajnost vsake kraljice lepote. Rabi jo vsako uro, ker je zmeraj nevidljiva, toda vedno deluje.

Senesveti, nemaže.

Elida Creme de Chaque Heure

je uspela nad vse sijajno. Ze dekoracija dvorani samih, zlasti velike, je bila tako krasna, da je ustvarjala poleg ogromnega števila originalnih, mestoma prav dragocenih, posameznih in skupinskih mask pri vseh posetnikih brez izjeme kar najboljše in najrazgibaneše razpoloženje.

—lj Celjske sokolske župe. V seji župne uprave 25. februarja je bilo sklenjeno, da bo župa skušala ustanoviti nova društva, zlasti v krajih, kjer so nekdanje občestvojala. Prva zadevna akcija bo izvedena v Velenju. Ljubljanski Sokol KJ priredi koncem julija ali začetkom avgusta zlet v Gornji grad. Udeležbo se ga bo tudi celjsko Sokolstvo v čim večjem številu, istotako pa tudi ostala društva, včlanjena v Celjski sokolski župi.

ROKOBORBE

HOTEL UNION ob 8.15 zvečer Danes v četrtek dan velike borbe

Johnson Afrika	proti	Mrea Slovaška
Dobert Oelje	proti	Sotler Ljubljana
Budna Muznja	proti	Wehran Nemčija
Kap Jagančevič	proti	Equatore Italija

Vstopnina: Din 10.—, 15.—, 20.—

Newyorški komunisti

Newyork in njega prebivalci so znani po tem, da zelo radi gledajo burne prizore po ulicah, pa tudi sami se radi udeležujejo manifestacij, demonstracij in sploh vsega, kar obeta obilo trušč. Čim več je eksotike, tem večja je udeležba. Župan pridno skrbi za zabavo svojih občanov in če zabodli v Newyork ta ali oni veliaki, ga prav gotovo spremljijo v slavnostni povorki od Battery po Broadwayu pred magistrat in ljudje mežejo skozi okna nebotičnikov na udeležence povrke stare tiskovine, odpadke papirja in telefonske sezname. To spada k oficijelnemu sprejemu vsakega odličnega gosta v Newyorku.

Sličen eksotičen prizor je videl Newyork pri pogrebu komuniste Katovisa, katerega je ubila policijska krogla med nedavno stavko uslužbenec žviških trgovin. Komunistična stranka je porabila to priliko za demonstracije, da bi se Newyork zopet enkrat prepričal, da bivajo v njem pristni komunisti. Sprevod je krenil z Union Square, kjer je bilo zbranih okrog 15.000 rado-vednežev, močni policijski oddelki in 2000 do 3000 komunistov, večinoma mladih fantov, nesočih standarte z revolucionarnimi napisi in prepevačih revolucionarne pesmi. Že to je zadostovalo, daje Newyork zavzel svoje stališče in iz zbadljiv, klincev in živžganja je bilo razvidno, kako sodijo radovedneži o demonstracijah. Vsi so pozabili, da gre prav za prav za pogreb, za kar so bili odgovorni oni, ki so izpremenili pogreb v politično demonstracijo.

Komunisti so hoteli spraviti spre-rod za vsako ceno do gornjega dela Broadwaya, da bi bil kontrast čim večji, toda policija jim je prekrizala račune. V pripadajočih stranskih ulicah so bili pripravljeni močni oddelki policije

Zvočni vefilim! Pride!
Kozaška pesem

na konjih, ki je imela strogo povelje, da ne sme pustiti demonstrantov v zapadni del mesta. Kdor pozna ameriško policijo, ve tudi, da ne pozna šale. Tako so morali demonstrantji kreniti po stranskih ulicah in finančni magnati so imeli v svojih nebotičnikih in razkošnih palačah mir.

Vendar je bil pa glavni namen dosežen. Vsi listi so pisali o demonstracijah in Newyork se je res prepričal, da bivajo v njem komunisti. Kratka statistika nam pa pokaže, da je komunistov v Newyorku razmeroma zelo malo. Prvotno je štela komunistična stranka v tem ameriškem vele mestu okrog 35.000 članov, leta 1923 je padlo njih število na 20.000, zdaj jih je pa komaj še 5000. S tem je povedano vse. Pa še v tem neznatnem številu so vsi šteti člani treh sovražnih frakcij komunistične stranke, katerih vsaka trdi, da je edina prava komunistična organizacija. Zdej se vrši kampanja za pridobivanje novih članov in stranki se je res posrečilo pridobiti jih okrog 3000. Tudi med omejenim pogrebom so delili komunisti letake, v katerih so vabili prebivalstvo, naj se jim pridruži. Če primerjamo težak boj za existenco komunistov v Ameriki s položajem njihovih idejnih tovarišev v nekaterih evropskih državah, moramo priznati, da se jim v Ameriki res ne godi dobro.

OTROŠKE NOGAVICE z igrom KLJUČ

Najboljše, najtrajnejše, zato najcenejše

Iz gledališke pisarne

Drama

«Glavni dobiček.» Opozarjamo, da se do-be vstopnice za premijero Lipahove komedije »Glavni dobiček« od petka dalje pri dnevnih bli-galnih in opernem gledališču. Ker je zanimanje za to izvirno in zabavno domačo premijero zelo veliko, se priporoča cenjenemu občinstvu, da si nabavi vstopnice po možnosti že v predprodaji. Premijera bo v soboto 8. t. m. izven abonmana. Ker je povpraševanje po vstopnicah že sedaj zelo veliko, se ponovi komedija takoj naslednji dan v nedeljo 9. t. m. Cene so običajne dramske.

Opera

Gostovanje »Tegernseerjev« v našem gledališču. V petek, dne 7. t. m. se vrši drugo gostovanje bavarskega ljudskega odra »Die Tegernseer«. Vpizori se komedija iz ljudskega življenja »Trje vaški svetniki«. Med posameznimi dejalnimi se bodo plesali karakteristični alpski plesi, nastopil bo pa tudi instrumentalni tercet Tegernseerjev. Začetek predstave je točno ob pol 20. uri, konec ob 20. uri.

Proslava hrvatskega pesnika Dragutina Domjanca v Ljubljani. V petek 14. t. m. se bo vršila v opernem gledališču svečana akademija v počastitev hrvatskega pesnika Dragutina Domjanca. Akademijo priredi pod pokrovitelstvom največjih slovenskih funkcijonarjev slovensko prosvetno društvo v Zagrebu, ki je izredno častno izvedlo tri proslave naših umetniških prvakov v Zagrebu in sicer je priredilo slovensko društvo Zupančičevo proslavo. Cankarjevo in Jakopičovo proslavo. Teh proslav se je udeležil ves Zagreb in prepričani smo, da bo v vsakem pogledu izvrstno uspela tudi prva počastitev hrvatskega pesnika v našem mestu. Natančni spored jasno v prihodnjih dneh.

Edgar Wallace:

Vrata izdajalcev

Roman

Prilomastil je v sobo Bobbia Longfella in zdramil zaspanega tovariša iz čitane sportnega lista.

— Da si mi zdrav! — je dejal. — Ko je pa prečital vabilo na recepcijo, se je namuzal in pripomnil: — Upam, da ne boš hotel, da se še enkrat sestanim s to prismojo.

Dick se je zasmejal.

— Ne vem, zakaj mi praviš prismojo, misliš sem pa, da bi ne bilo napačno, če se udeležim recepcije tudi ti. Grltovo se bodo tam strahovito dolgočasili.

— Blazen je! — je vzkliknil Bobbie. — Komaj sem prišel v to utrjeno gnezdo, že me je prosil, naj mu pokažem kraljevske znake. O zakladnici nimam niti pojma, toda neki starček v uniformi iz časov kraljice Elizabete — kako se jim že pravi? — je odgovoril Dick.

— Torej eden teh starčkov me je označil in moral sem kolobratiti po groznih hodnikih in pokazati mu kraljevske znake. Prvič sem jih videl in priznati moram, da prizor ni bil napačen.

— A zakaj misliš, da je blazen? — je vprašal Dick.

Bobbie je srdito majal z glavo.

— Nori za dragulji. Od kraljevskih znakov ga nisem mogel spraviti. Visel je doslovno na mreži in zrl na dragulje. Svojemu spremljevalcu je pravil nekaj zelo zanimivega. Žal nisem razumel, kaj pripoveduje. Govoril je hindostarsko. Takoj sem pomislil, da bi bilo dobro, če bi bil ti z nami. Njegov služabnik mi je povedal, da princ obžalva dijamante. V Kishlastanu ima baje sobo, v njej pa toliko dijamantov, da bi jih ne dal niti za deset milijonov funtov. A ko je stopil iz zakladnice, je bil tako razburjen, da se je kar tresel. Hotel mi je dati za spomin dragocene uhane, pa sem mu dejal:

— Dragi radža, uhani pri nas že mnogo let niso v modi.

Dick se je nasmehnil.

— Zato boš navzlic vsemu fant od fare in pojdeš drevi z menoj v Arrido, — je dejal. — Prosim so me, naj bom z Njegovo Excellenco zelo prijazen. Toda pri njem ostaneva kvečjemu pol ure.

Bobbie je vzdihnil, odložil je novine na stol in se pretegnil.

— Ali naj vzamem drevi biserno ogrlico ali zapesnico z rubini? — je vprašal ironično. — A zapomni si, da doprinašam veliko žrtev. Z najlepšim dekletom pod solncem sva bila namreč namenjena drevi v gledališče.

— Saj ni nikjer rečeno, da ne pojdeti, — je dejal Dick. — V Arrido ostaneva samo pol ure.

Ko sta prišla zvečer v hotel, je bilo stopnišče v prvo nadstropje polno gostov. Ves London je bil zbran tu: člani parlamenta, bivši ministri, o katerih je

bilo že leta in leta znano, da se ne vrnejo na ministrske stokčke, in zato jim je bilo dovoljeno nastopati povsod brez strahu, da izdajo svoje nazore, dame, katere najdete povsod, samo na dvoru ne, starejši indijski častniki, poveljniki in eden ali dva pisatelja. Dick in Bobbie sta poznala z redkimi izjemami vse.

— Tu je tudi Diana Martymova, — je dejal Bobbie nepričakovano. Dick se je ozrl po stopnišču in zagledal Dianu. Nagibala se je čez ograjo in govorila s Colley Warringtonom. Ko je šel mimo nje, se je nasmehnila.

— To je nepričakovano presenečenje, Dick, — je dejala samozavestno.

Dick se je večkrat čudil, je-li res, da je bil nekdo zaročen s tem flegmatičnim, lepim dekletom in mu je bilo hudo, ko se je zaroka razdrla. Zdal mu je bila lamski sneg in mirno je občudoval njeno razkošno obleko, verižico debelih smaragdov okrog vratu, njeno lepo polt in srepe oči. Diana je bila lepa ženska.

— Kaj se niste oženjeni?

Zasmejala se je svojemu vprašanju.

— Še ne, — je dejal Dick resno.

— Vrabci na strelji že čukajo, da ste zaobljeni v ... Diana ni izgovorila do konca, ker je Dick spretno odbil napad, rekoč:

— Torej govore vaši vrabci na strelji vsaj enkrat resnico.

— To je grozno, — je zašepetala. V naslednjem hipu ju je množica potisnila k vratom salona, kjer je Njegova Excellenca princ iz Kishlastana sprejemal goste.

Na pragu se je Dick prerinil skozi množico in presenečeno obstal. Sredi sobe je stal radža v svileni, svetlo vijoličasti halji, prepasani v pasu s široko srebrno šerpo, a okrog vratu je imel večkrat ovito verižico iz najčistejših biserov. Toda Dicka ni presenetilo razkošje princeve orientalske obleke, temveč vitka dekliška postava v beli obleki. Bila je obrnjena s hrbtom proti Dicku, toda spoznal jo je kljub temu na prvi pogled.

— Bože moj! — je zašepetal Bobbie. — Saj to je tvoja Hope, mar ne?

— Ne razumem, kaj misliš s to »mojo Hope«, — je dejal Dick nervozno. — To je gospodična Joynerjeva.

Ko se je bližal Dick dotični skupini, da se pokloni princu, se je dekle obrnilo in nasmehnilo.

— Pozdravljeni, sir Richard! — je dejal princ leno in sladko, čeprav ga njegove oči izpod gostih trepalnic niso nič kaj prijazno pogledale.

— Upal sem, da se bova videla v Toweru, pa vas žal ni bilo tam. Ali poznate gospodično Joynerjevo?

Dick se je nasmehnil dekletu.

— Če se ne motim, sta stara prijatelja, — je nadaljeval princ s prikritim ogorčenjem. — To je za vas res visoko odlikovanje.

Sluga je oznanil nove goste in Dick je odvedel dekle v kot.

— Kaj za boga počenjate tu? — je vprašal začudeno a Hope se je tiho zasmejala.

Vpliv mode na zdravje

Moški bodo kmalu fizično zaostajali za ženskami, pravi profesor Friedberger.

»Dilka psa tehta pozimi samo 1,4% celotne teže, oblička človeka pa prouženo 10% celotne teže.«

»Čemu imamo okna, skozi katera lahko sijejo ultravijolični žarki, če si pa ljudje oblačijo tako, da je preprečen vpliv žarkov na vse telo, izvzemši roke in obraz?«

Ta dva člata iz članka ravnatelja zavoda za eksperimentalno higieno in klimateto v Berlinu - Dahlemlu prof. Friedbergerja izražata stališče, s katerim se presoja zdaj zdravniška veja vprašanje obleke. V Nemčiji in tudi v mnogih drugih državah veljajo ženske za primer, po katerem se moški poslušno ravnavajo. Moški se oblačijo tako, da doseže zračna plast med telesom in obleko topločo vlažne tropične atmosfere, dočim se obdaja ženska s svežim in suhim gorskim zrakom, za kar se ima zahvaliti svojemu načinu oblačenja ali bolje rečeno polovičnega oblačenja. Prof. Friedberger se ne zadovoljuje s splošno trditvijo, temveč opira svoje razloge na konkretne pramere. Primerjal je težo obleke, topločo zraka pod obleko in njega relativno vlažnost pri moškem in pri ženski približno enake starosti, postave in teže in dobil je naslednjo zanimivo sliko:

	Moški	Ženska
Starost	33	30
Višina (cm)	170	165
Teža (kg)	65	60
Teža obleke (gr)	3229	741
Toplota pod obleko	31	27
Relativna vlažnost zraka pod obleko	70	55

Ženske prisposabljajo pametneje težo in debelost svoje obleke izpremenbam temperature. Moški obleče zjutraj debelo in težko spodnje perilo in ga ne odloži ves dan, ženska se pa zanaša v prvi vrsti na šal ali na volneni telovnik, katerega lahko poljubno obleče ali odloži. Toda vedno ni bilo tako. Pred dobrimi 20 leti je tehtala moška obleka pozimi 7 kg, ženska pa nekoliko več. Moška obleka se od tistega časa ni nič izpremenila, ženska je pa postala približno 10-krat lažja.

Razlika v obleki se pa ne tiče samo vprašanje teže. Obleka moderne ženske je taka, da propušča mnogo zraka in svetlobe, pa tudi za zdravje vsevažnih ultravijoličnih žarkov, kateri žensko telo ostane v mnogo večji meri goho, nego moško, pa tudi zakriti deli so lažje dostopni solnčnim žarkom, katere moška obleka docela absorbira. Profesor Friedberger je dokazal to trditev na podlagi mnogih poskusov s fotografiranjem papirjem, pritrjenim pod obleko. Prepričan se je, da so propuščale ženske nogavice mnogo svetlobe, moški slannik je pa absorbiral vse solnčne žarke. Papir, položen pod žensko obleko, je docela počrnel v 30 minutah, pod moško obleko pa ta čas sploh ni izpremenil barve. Solnčni žarki torej ne morejo skozi gornjo obleko. Tudi pri otrocih vidimo krivično razliko v oblačenju in kakor odrasli, tako imajo tudi dečki pravico protestirati proti navadi, ki jih oropa važnega po-

goja njihovega zdravja. Prof. Friedberger pripomni, da tokmuje ženska z moškimi in goji zdaj vse sporte, celo alpinizem. Če pojde tako naprej, bodo moški fizično kmalu zaostajali za ženskami.

S tem seveda ni rečeno, da so ženske nezmotljive ali da imajo monopolo na modrost v oblačenju. Svilene nogavice imajo veliko prednost, da propušča solnčne žarke, če jih pa predpisuje moda tudi pri 5—10 stopinjah pod ničlo, lahko povzročijo občutne neprijetnosti. Pred leti je poročal neki danski zdravnik na zdravniškem kongresu o novi bolezni, katero je opazoval v nekotikih primerih. Bolne so bile mlade ženske. Na nogah so imele od gležnjev do kolena na mnogih krajih trdo in močno rdečo kožo. Tamale so, da se počutijo slabo in da jih neprestano zebne. Noge so bile otrple, znaki bolezni so napredovali, ko je postalo hladneje, pri nekaterih bolnicah se je pa pridružil še slab obtok krvi. Na kongresu se je razvila o novi bolezni živahna debata in zdravniki so navajali najrazličnejšo diagnozo.

Na kongresu je bil tudi mladi zdravnik, ki je prišel na to, da se je nova bolezen pojavila šele, ko so začele ženske nositi kratka krila in svilene nogavice. Bolezen lahko dolgo traja in se poslabša, če jo zametamo. Najboljši lek proti nji je ostati nekaj dni v postelji, toda redke so mlade žene, ki bi se podvrgele takemu lečenju, če ni absolutno potrebno. Seveda s tem še ni rečeno, da bi se moralo dolgo krilo vrniti. Pač bi pa ženske ne smele slepo ubogati modnih diktatorjev ne glede na podnebje in temperaturo.

Kako naj se torej oblačimo bolj praktično in zdravo? To je težak problem. Navadno mislimo, da se ženska obleka izpreminja hitro po samovoljni modni diktatorjev, toda prof. Friedberger se ne strinja s tako enostavno teorijo. On vidi v izpremenbah mode izraz elementarnih sil, katerih pa ne navaja točno. Lahko pa rečemo, da je ena teh sil tisk, ki bi lahko mnogo pripomogel, da bi se naši potomci oblačili bolj praktično in razumno, če bi nepristransko informiral ljudi o pomenu obleke za zdravje.

Najpotrpežljivejši sofer

Niti modri Ben Akiba ni slutil, da bo živel kdaj na svetu sofer, ki bo čakal na potnika celega pol leta. Ta sofer je lastnik avtotaksija št. 189 v Bombayu Said Abdul Hafiz, skromen in zanesljiv mož, trdno prepričan o poštenosti drugih ljudi, posebno belih gentlemanov.

Nekoč je najel Hafizov avto Američan, ki je hotel napraviti iz pristanišča izlet v mesto. Na hitro roko si je ogledal mesto in se vrnil v pristanišče. Ker pa slučajno ni imel pri sebi dovolj denarja, da bi plačal soferju, je odšel na parnik, s katerim se je bil pripeljal v

Bombay, in obljubil soferju, da mu pri- nese denar mornar. Said Abdul Hafiz je čakal in čakal tako dolgo, da je par- nik odplul. Toda potrpežljivega soferja to ni spravilo iz ravnotežja, bil je še vedno trdno prepričan, da dobi svoj za- služek. Tovarišem, ki so se mu sme- jali, češ, da ga je Američan pošteno potegnili, je odgovarjal, da mu je beli gospod denar obljubil in da ga bo v Allahovem imenu potrpežljivo čakal. Minili so tedni, a avtotaksi št. 189 je še vedno čakal v pristanišču na belega gentlemana. Za zavezo se je začela za- nimati policija in kmalu so jo zavohali novinarji. O Saidu Abdul Hafizu so pisali kot o največjem optimistu naše dobe.

Ubogi sofer se pa ni dal omajati v prepričanju, da so ljudje pošteti. In proti pričakovanju škodoželjnih tovari- šev se ni motil. Dotični Američan je slučajno dobil v roke bombayski list in tako se je spomnil, da je ostal soferju dolžan. Takoj je poslal potrpežljivemu Abdul Hafizu potom ameriškega konzulata tako bogato nagrado za potr- pežljivost in dobro vero, da je ubogi sofer kar smrel.

Nova pomlajevalna metoda

Pariški zdravnik dr. Javorski je odkril novo pomlajevalno metodo, ki prekaša baje po enostavnosti in učinkovitosti vse dosedanje. Princip njegove metode je v tem, da dobe ljudje, ki bi se radi pomladili, injekcije krvi mladih ljudi. Dr. Javorski je baje dosegel s svojo metodo presenetljive uspehe. Med njegovim prvimi pacijentkami je bila slavna francoska pisateljica Collete, ki zdaj javno priznava, da je nova pomlajevalna metoda zelo uspešna. O razpravi, katero je napisal dr. Javorski o svoji metodi, pravi Collete:

»Moški uvrste knjigo dr. Javorskega v svoje znanstvene knjižnice, ženske jo pa spravijo med obce veliki knjige — med molitvenic in sanjske bukvice.«

Afera z dragocenim nakitom

V safu nekega newyorškega draguljarja na milijonarški V. Avenue so našli pogrešano napoleonovsko ogrlico, vredno nad 25 milijonov Din. Zadeva je pravi roman srednjeveškega intrigantstva, v katerega so zapleteni bivši nadvojvode in nadvojvodinje ter lažni detektiv angleške tajne policije. Po informacijah, katere so dobili newyorški listi iz zanesljivih virov, je bila ogrlica last nadvojvodinje Marije Terrezije in dotičnemu draguljarju je bila prodana s posredovanjem nekega agenta pred tremi meseci za 60.000 dolarjev. Baje je agent z izkupičkom izgubil.

Oblasti so se za afero zanimale in ko so zvedele za nekatere podrobnosti, je bila izdana tiralica za nadvojvodo Leopoldo, ki je bil intimen prijatelj dotičnega agenta in bi lahko pojasnil zadevo z ogrlico. V ogrlici je 47 velikih dijamantov, nekaj največjih se je pa baje že izgubilo.

Blago za ženske obleke

svileno, volično in pleteno, zadnje novosti, katere izvora, velika izbira in znano solnčne cene

B. MIKLAUČ, Pri školah, Ljubljana.

Modni kangara sportni ševjet za fine obleke.

Velika izbira, ugodne cene.

B. MIKLAUČ, Pri školah, Ljubljana.

Pletilci in pletilje!

Zaradi padca cen volni nudimo vse vrste volne in bombaža za pletenje na stroji:

Jumper-volno 16/2 la. 1 kg Din 100.—

Zelje-volno in 1/2 zelje-volno po znano nižjih cenah.

Svilo za pletenje v vretencih v vseh barvah 1 kg Din 100.—115.—

Bombaž v vseh debelinah, merisirani in gasiran, surov in barvan, po dnevnih cenah.

Vzorice pošljemo na zahtevo brezplačno po pošti.

Velitrgovina in proizvajalca pletal

Braća Hiršler, Zagreb, Gajeva ul. 3.

Brovning pištole

Flberte, lovske puške, pištole za straženje psov, lovske in ribiške potrebščine ima vedno v zalogi

F. K. KAISER, puškar, Ljubljana, Kongresni trg št. 9.

Mali oglasi

Vsaka beseda 50 par. Plačo se lahko tudi v znakah. Za odgovor znakom — Na vprašanja brez znakov ne odgovorjamo. — Najmanjši oglas Din 5.—

Samostojna gospodinja

srednjih let, sposobna vseh gospodinskih poslov, se sprejme k starejšemu gospodu. — Ponudbe s sliko na upravo pod »Perlečina« 1926. 1066

Kuharico

popolnoma samostojno, prvovrstno, z letnimi spričevati iz najboljših hiš, z znanjem nemščine, sprejemem takoj za Beograd. — Ponudbe s prepisi spričeval na naslov: Gosp. Dr. Jovana Čelebonovits, Beograd, Vauka Karadžića 22. 1067

Pozor, gostilničarji in trgovci!

Novozidana hiša, gospodarsko poslopije, gostilna, trgovina brez kon- tingenca in 18 orakov zemlje, tri četrt ure od kmetijskega posestva. Prodaj. Pojasnila daje: Cernjavč, St. III pri Mariboru. 1068

Odeje

blazine, vače, volno, puh, izdelo- vanje, popravila: Rožna ulica 19.

Zelodčno tinkturo

preizkušeno, proti zaprtju in dru- gim težkočam zelodca priporoča dr. G. Piccoli, lekarnar v Ljub- ljani. 87-L

MODROCE

la afrik močno blago Din 240.— spodnje modroce, mreže, postelne odeje najcenejše kupite pri

RUDOLF SEVER

Marilja trg 2

Zahtevajte vzorce! 29/T

20% kronske bone

kupuje najugodnejše

Pavel Vrtačnik,

splošno krojaštvo, Ljubljana, Du- najska cesta št. 47, ter se obenem toplo priporoča za ceni. naročila obisk najmodernejših faconov. — Istotam se sprejme VAJENEC iz dobre hiše.

Velika izbira usnja

vsakovrstnega, za spomladansko in letno sezono, po najugodnejši ceni. Se priporoča trdika Franc Erjavc, Stari trg 11a. 1010

Zagotovite si obstanek!

„REDL“, šola za friziranje in nego lepote

v Gradcu (Graz) Vam nudi priliko, da se priučite moderne ženskega poklica prihodnosti.

Vprašati na: Friseursalon Redl, Graz, Sporgasse 17.

L. Mikuš

LJUBLJANA Mestni trg 15

priporoča svojo zalogo dežnikov in solnčnikov ter sprehajalnih palic. Popravila se izvršujejo — točno in solidno —

20 odstotne kronske bone

kupuje v okviru svoje potrebe po dnevni ceni ali ne pod 72 %

PUČKA ŠTEDIONA, OSIJEK

Rok je kratek, kdor prej pošlje, bo prodal! Požurite se!

Mramornato steklo

v različnih barvah in velikostih. 6—8 mm debelo

za obložitev kopalnic, toalet, hladilnic in kuhinj, za notranjo ureditev prodajalnih lokalov itd. je novost za Slovenijo.

Je masiven material brez glazure, kot steklo ne izgubi barve. Potrebne kuhnje se lahko vrtajo v vsch premerih. Obložitev gladkih sten se vrši s specialnim klejem ali se pa pritrldjo plošče z vijaki. — V zalogi ima in tozadovna dela izvršujo

„KRISTAL“ D. D. tovarne ogledal in brušenega stekla.

Ljubljana VII (tel. 3075) — Centrala Maribor (tel. 2132) — Split

Izdeluje ogledala iz la zrcalnega stekla 5 1/2 do 8 mm debeline v vseh velikinah, tudi v merah 300 X 200 cm in več, brušena stekla z okraski (ornamenti) ter upognjena stekla. Popravila oslepela ali sploh pokvarjena stara ogledala, izvršuje zaste- klenje izlozb in portalov z zrcalnim steklom 6 do 8 mm, s specialnim steklom 5 do 6 mm; viaga stekla v medenino (Messingfassung), izdeluje pultne plošče iz 8 do 10 mm debelega zrcalnega stekla. — Ima na skladišču v vseh velikinah zrcalno ste- klo 5 1/2 do 8 mm, tudi nadmočno 8 do 10mm debeline, specialno steklo 4 do 6 mm, ledenasto steklo 5 mm, alabaster steklo 9—11 mm, colska ogledala; vse po jako zmernih cenah. Jamči za prvovrstno izdelavo vseh svojih proizvodov. — Zahtevajte ponudbe!